

BEHOVSBEDÖMNING AV PROGRAM FÖR SÖDRA HAMNEN TJÖRNS KOMMUN

OM BEHOVSBEDÖMNINGAR

Enligt de lagar som gäller för miljöbedömningar av planer och program (plan- och bygglagen 5 kap 18§ och miljöbalken 6 kap 11§) ska kommunen genomföra en miljöbedömning för alla detaljplaner som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Som stöd för kommunens ställningstagande om miljöpåverkan görs först en **behovsbedömning**. Behovsbedömningen är den analys som leder fram till ställningstagandet om en miljöbedömning behöver göras eller inte. Om behovsbedömningen visar på en betydande miljöpåverkan skall en miljöbedömning göras parallellt med den fortsatta planprocessen. Miljöbedömningen redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning.

DETALJPLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nya verksamheter, bostäder och äldreboende, utvidga den befintliga småbåtshamnen genom att bygga nya pirar, anlägga nytt havsbad, skapa nya parkeringsmöjligheter samt planera för en utbyggnad av Akvarellmuseet i Södra Hamnen.

FÖRSLAG TILL STÄLLNINGSTAGANDE

Kommunen har gjort en behovsbedömning enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen (PBL) och 6 kap. 11 § miljöbalken (MB) och anser att planen kan antas medföra en betydande påverkan på miljön, människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kommer därför genomföras. Planens miljöpåverkan, och åtgärder för att förebygga och mildra den, hanteras i separat miljökonsekvensbeskrivning.

Ställningstagandet grundar sig på en bedömning enligt kriterierna i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) och motiveras i efterföljande tabell och sammanfattning. Kriterierna i både bilaga 2 och bilaga 4 i MKB-förordningen har beaktats då planen medger byggande av småbåtshamn (en användning som står listad både i 5 kap. 18 § PBL och MKB-förordningens bilaga 3) samt livsmedelsindustri, byggande av hamnanläggning, inre vattenvägar och havsanläggningar varigenom kustlinjen ändras (användningar som står uppräknade i MKB-förordningens bilaga 3).

SAMMANFATTNING

PLATSEN

Programområdet består av två obebyggda bergspartier, vattenområden samt utfyllda kajområden vilka historiskt har använts för hamnverksamheter. Idag finns viss hamnverksamhet kvar i området, främst för småbåtar. Inom området finns även lager och industriverksamheter, ett tjugotal kontors- och butiksverksamheter samt en handfull restauranger och caféer. I området finns också ett antal föreningar, ideella organisationer och ett statligt verk samt akvarellmuseet, som är den verksamhet som attraherar störst antal besökare till Södra hamnen.

Stora delar av själva programområdet är påverkade av tidigare exploatering och hamnverksamhet varför områdets sårbarhet inte bedöms vara särskilt stor. Cirka 300 meter nordväst om programområdet ligger ett känsligt område som är av riksintresse för naturskydd, naturreservat samt utpekad som Natura 2000-område för såväl art- och habitatsdirektivet som fågeldirektivet.

PLANEN

Planen kommer att medge verksamheter/industri, kontor, museiverksamhet, restaurang-, konferens- och hotellverksamhet, bostäder och småbåtshamn.

PÅVERKAN

Planens genomförande kan:

- Påverka vattenkvaliteten i området, vilket i sin tur kan komma att påverka det skyddade området nordväst om programområdet.
- (Komma att påverka miljökvalitetsnormer för vatten.)
- Programmets genomförande innebär att delar av befintliga bergspartier sprängs bort vilket kan påverka områdets landskapsbild.
- Anläggandet av nya pirar och hamnområden ger en förändrad utsikt ut mot havet från Skärhamns centrum.
- Det är inte känt hur planens genomförande kan komma att påverka områdets dagvattenflöden och grundvatten.
- Planens genomförande innebär att småbåtshamnen i området byggs ut, vilket med all sannolikhet får till följd att antalet småbåtar i området ökar. En viss risk finns för att detta kan komma att påverka det sårbara Natura 2000-området nordväst om programområdet.

CHECKLISTA

BEHOVSBEDÖMNINGENS OMFATTNING		
Får planen tas i anspråk för: 1. industriändamål, 2. köpcentrum, parkeringsanläggning eller annat projekt för sammanhållen bebyggelse, 3. skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar, 4. hamn för fritidsbåtar, 5. hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse, 6. permanent campingplats, 7. nöjespark, eller 8. djurpark? (PBL 5:18 3 stycket)	x	Behovsbedömningen sker enligt kriterierna i MKB-förordningens (1998:905) bilaga 2 och 4. Kommentar:
Övriga detaljplaner (PBL 5:18 2 stycket)	-	Behovsbedömningen sker enligt kriterierna i MKB-förordningens (1998:905) bilaga 4. Kommentar:

Vilken **känslighet** har miljön i området för respektive aspekt?

I vilken grad **påverkas** området vid ett genomförande av detaljplanen?

ASPEKT	KÄNSLIGHET				PÅVERKAN				KOMMENTARER/KONSEKVENSER
	stor	medel	liten	osäker	stor	medel	liten	osäker	
SAMMANSATTA VÄRDEN									
Klimat Globalt, nationellt, regionalt			x				x		
Hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet Riksintresse 4 kap. MB			x				x		Omfattas av RI 4 kap – högexploaterad kust.
Nationalpark/nationalstadspark									Ej aktuellt
Världsarv									Ej aktuellt
Kulturlandskap, ängs- och hagmarker			x				x		Kulturlandskap nordväst om programområdet.
NATURMILJÖ									
Naturmiljö Natura 2000, Riksintresse, skyddad natur även generellt biotopskydd (7 kap. MB), strandskydd, ekologiskt känslig, nyckelbiotoper, lövskog, naturvårdsobjekt, naturvårdsprogram, gröstrukturplan m.m.		x						x	Ca 300 m nordväst om programområdet ligger ett område som är klassat som Natura 2000 (art- och habitat + fågel), RI naturvård och naturreservat. genomförande av planen kräver upphävande av strandskydd.
Biologisk mångfald Flora, fauna		x						x	Se ovan
Våtmarker Ramsar, myrskydd, sump-									Ej aktuellt

ASPEKT	KÄNSLIGHET				PÅVERKAN				KOMMENTARER/KONSEKVENSER
	stor	medel	liten	osäker	stor	medel	liten	osäker	
skogar m.m.									
VATTENMILJÖ									
Grundvatten Nivå, enskilda brunnar, grundvattentäkt infiltrationsområde, spillvatten, utsläpp, dagvatten, avledning, hårdgjorda ytor m.m.				x				x	Osäker påverkan på hur exploateringen kan tänkas påverka områdets grundvatten. Färskvattentillgången på Tjörn är osäker.
Ytvatten MKN Vattenförekomster (2004:660), MKN fisk- och musselvatten (2001:554), känslig recipient, ytvattentäkt avrinningsområde, spillvatten, utsläpp, dagvatten, avledning, hårdgjorda ytor m.m.				x				x	Tillhör vattenförekomst Skärhamnsområdet. Klassificerats som måttlig ekologisk status – god ekologisk status enl. Vattenmyndigheten med tidsfrist till 2021. Närmast fisk- och musselvatten bedöms inte påverkas. Osäker påverkan områdets avrinning, dagvatten etc.
Vattenflöden, sedimentation, infiltration				x				x	
Känsliga bottnar				x				x	Bottnarna inom planområdet är redan påverkade och förmodligen även kontaminerade. Status och kvalitet är oklar.
KULTURMILJÖ									
Kulturmiljö – områden Riksintresse, kulturresevat, kulturmiljöprogram, kulturlandskap m.m.			x					x	
Kulturmiljö – mindre områden/objekt kulturminne, byggnadsminne, fornlämning			x					x	En fornlämning finns inom programområdet, den påverkas dock inte av planen.
VISUELL MILJÖ									
Landskapsbild Område med landskapsbildsskydd, gestaltning, särskilda element, landskapsrum, utsikter, utblickar, landmärke m.m.		x						x	Bergssprängningar förändrar landskapsbilden inom planområdet. Utbyggnad av småbåtshamnen påverkar utsikt och utblickar mot havet från Skärhamns centrum.
Stadsbild Särskilda element, gestaltning, stadsrum, offentlig miljö m.m.			x					x	Programmets genomförande innebär att stadsbilden i Södra Hamnen förändras relativt mycket. Miljön bedöms dock inte vara särskilt känslig.
FRILUFTSLIV OCH REKREATION									
Frilufts- och rekreationsområden Riksintresse, stora opåverkade områden, strandskydd, vandringsleder,		x						x	De västra delarna av planområdet omfattas av riksintresse för friluftsliv Södra Bohusläns kust (3 kap 6 § MB) och hela planområdet omfattas av riksintresse för friluftsliv högexploaterad kust (4 kap MB). Riksintressena bedöms inte

ASPEKT	KÄNSLIGHET				PÅVERKAN				KOMMENTARER/KONSEKVENSER
	stor	medel	liten	osäker	stor	medel	liten	osäker	
hamnar, närrecreation, parker m.m.									påverkas negativt av planens genomförande.
Stora opåverkade områden 3 kap. 2 § MB									Ej aktuellt
HÄLSA OCH SÄKERHET									
Lokalklimat Solljusförhållanden, starka vindar, kallluftssjöar m.m.		x						x	Eventuellt dåligt lokalklimat Dalen (dåliga solförhållanden). Utsatt, blåsig läge vid havet.
Ljussmiljö Bländande ljussken, störande skuggning, reflexer m.m.			x				x		
Ljud och buller MKN omgivningsbuller (2004:675)		x						x	Eventuellt kan vägbullernivåerna i området vara/bli för höga för att man ska kunna bygga bostäder/äldreboende utan åtgärder). Buller från Skärhamns frys?
Vibrationer				x				x	Förmodligen inget problem.
Utsläpp till luft MKN för utomhusluft (2010:477), uppvärmning, industri, lukter m.m.				x				x	Skärhamns frys? Förmodligen inget problem.
Markföroreningar			x					x	Inga kända markföroreningar inom planområdet.
Trafiksäkerhet		x						x	Ev. konflikter mellan krav på transporter och framtida blandtrafik med låg hastighet.
Risk med farligt gods Utsläpp eller explosion från upplag eller transporter			x					x	
Risk för skred eller ras Geoteknik				x				x	Geoteknisk utredning krävs.
Risk för erosion Vind, vatten			x					x	Strandlinjen består till största del av hårdgjorda kajkanter.
Risk för översvämning	x						x		I stort sett alla utfyllnader ligger under 2,5 meter över havsytan.
Risk för strålning/radon				x				x	
Risk för exponering från elektriska fält eller magnetfält?				x				x	
Risk vid beredskap/krig				x				x	
Sker avsteg från rekommenderade skyddsavstånd enligt "Bättre plats för arbete"?									Skyddsavstånd Skärhamns frys?
RESURSHUSHÄLLNING									
Resurssnål struktur/god hushållning? Funktioner, transportnät område värdefullt för annan användning m.m.			x					x	En centrumnära exploatering är gynnsam för att uppnå en resurssnål samhällsstruktur med kortare transporter. Marken som tas i anspråk är till stora delar redan påverkad/exploaterad.

ASPEKT	KÄNSLIGHET				PÅVERKAN				KOMMENTARER/KONSEKVENSER
	stor	medel	liten	osäker	stor	medel	liten	osäker	
Transportarbete Gång- och cykelnät, kollektivtrafik, p-norm m.m.			x				x		Se ovan
Energiförsörjning/ energiushållning Förnybart/icke förnybart, ökar/minskar m.m.				x				x	För att uppnå en god energihushållning måste krav ställas på de framtida byggnaderna i området.
Jordbruksmark			x				x		Ej aktuellt
Skogsbruksmark			x				x		Ej aktuellt
Värdefulla ämnen/material Riksintresse, grus m.m.			x				x		Ej aktuellt
Fiskevatten Riksintresse yrkesfiske och hamnar, fredningsområden m.m.			x				x		Ej aktuellt
Rennäring Riksintresse m.m.			x				x		Ej aktuellt
Avfallshantering			x			x			Dagens hamn och verksamheter har gett upphov till en problematisk avfallssituation i Södra Hamnen, vilken kan förmodas förvärras om fler verksamheter tillkommer och hamnen byggs ut. Sophantering inom området måste ses över i det fortsatta planarbetet.
SOCIAL MILJÖ OCH LIVSMILJÖ									
Trygghet Antalet människor som vistas i området, otrygga miljöer, gångportar m.m.			x				x		Planens genomförande ger möjligheter att skapa en större trygghet i området.
Social sammansättning Ålder, kön, nationalitet, etnicitet, integration/segregation, socioekonomi m.m.			x				x		Planens genomförande möjliggör en större blandning i området (olika boendeformer).
Risk för brott/personlig säkerhet			x				x		

KUMULATIVA EFFEKTER	ja/nej/osäkert	Kommentar
Ger planens effekter + befintliga förhållanden sammanlagt en betydande miljöpåverkan?	ja	Planen ligger i nära anslutning till skyddade områden som kan komma att påverkas av planens genomförande. Vidare innebär planens genomförande att småbåtshamn byggs ut inom ett område med befarad förorenad havsbotten. Planen kommer också att medge utbyggnad av befintlig livsmedelindustri. Planens genomförande kommer att förändra områdets landskapsbild och påverka utsikter och utblickar mot havet från Skärhamns centrum. Det är osäkert hur planen påverkar områdets geoteknik. Delar av planområdet ligger under kommunens gräns för byggnation med tanke på stigande havsnivåer.

Ger planen flera begränsade effekter som tillsammans blir betydande?	ja	Se ovan
Ger planens effekter + andra aktuella planers effekter sammanlagt en betydande miljöpåverkan?		
Kommentar kring omfattning, sannolikhet komplexitet, varaktighet och reversibilitet av planens påverkan.		Planen är relativt omfattande och medger flera olika användningar som kan ha inbördes påverkan på varandra.
MILJÖKVALITETSNORMER, MILJÖMÅL OCH ÖVERSIKTSPLAN	ja/nej/osäkert	Kommentar
Överskrids miljö kvalitetsnormer? Utomhusluft (2010:477), Vattenförekomster (2004:660), fisk- och musselvatten (2001:554), omgivningsbuller (2004:675)	Osäkert	
Påverkas möjligheten att uppnå miljömål?	Osäkert	
Överensstämmer planen med översiktsplanens intentioner och rekommendationer?	Ja	
ALTERNATIV	ja/nej/osäkert	Kommentar
Vad innebär nollalternativet?		Har ej studerats
Har alternativ studerats?		Se ovan
Kan alternativa lägen eller utformning ändra miljöpåverkan?		Se ovan

UTVÄRDERING

BEHOVSBEDÖMNING	ja/nej/osäkert	Kommentar
Bedöms planen medföra betydande miljöpåverkan? Om ja , vilken miljöpåverkan bedöms bli betydande? Om osäkert , vilket underlag krävs för att göra bedömningen? Om nej , vilka icke-betydande effekter bedöms planen medföra och hur hanteras de i planarbetet?	ja	Följande aspekter studeras särskilt under den fortsatta planprocessen och redovisas i särskild MKB: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vattenmiljö – bottnar ▪ Landskapsbild ▪ Påverkan på Riksintresse för naturvård, Natura 2000-område och naturreservat ▪ Strandskydd ▪ Områdets påverkan på dagvatten och grundvatten ▪ Områdets geotekniska förutsättningar ▪ Planens förutsättningar med tanke på områdets havsnivåer
AVGRÄNSNING	ja/nej/osäkert	Kommentar
Om miljöbedömning krävs, ska miljöbedömningen avgränsas till den miljöpåverkan som bedöms betydande enligt ovan?	ja	-Se ovan

Radar arkitektur & planering AB har i samarbete med Tjörns kommun genomfört behovsbedömningen. Kommunal handläggare är Åsa Jönsson vid samhällsbyggnadsförvaltningen på Tjörns kommun.